ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Michala Bobka, soudkyně Lenky Kaniové a soudce Ivo Pospíšila v právní věci žalobkyně: **T. K.,** zast. Mgr. Markem Eichlerem, advokátem se sídlem Nekázanka 888/20, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 6. 2023, č. j. OAM-389/ZA-ZA11-D07-2023, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 19. 10. 2023, č. j. 32 Az 5/2023 - 53,

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 19. 10. 2023, č. j. 32 Az 5/2023 - 53, **se ruší**.

II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 6. 2023, č. j. OAM-389/ZA-ZA11-D07-2023, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 13 600 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího právního zástupce Mgr. Marka Eichlera, advokáta se sídlem Nekázanka 888/20, Praha.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně podala dne 3. 4. 2023 v České republice žádost o mezinárodní ochranu. Rozhodnutím ze dne 28. 6. 2023, č. j. OAM-389/ZA-ZA11-D07-2023, žalovaný rozhodl, že žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany je nepřípustná podle § 10a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), že řízení se podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastavuje, a že *státem příslušným*

k posouzení podané žádosti je podle čl. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (Úř. věst. L 180/31 ze dne 29. 6. 2013; dále jen „nařízení Dublin III"), *Slovenská republika*.

[2] Podle žalovaného je příslušnost Slovenské republiky k posouzení žádosti žalobkyně o mezinárodní ochranu založena článkem 12 odst. 4 nařízení Dublin III. Žalobkyně je totiž držitelkou povolení k pobytu vydaného Slovenskou republikou.

[3] Žalovaný naopak neshledal použitelné žádné přednostní kritérium stanovené v článcích 8 až 11 nařízení Dublin III, ani důvod k využití diskrečního ustanovení podle článku 17 tohoto nařízení, podle něhož by mohla být založena příslušnost České republiky. Žalovaný uvedl, že článek 9 nařízení Dublin III není aplikovatelný, neboť na území členských států „*nepobývají žádní členové rodiny žadatelky požívající mezinárodní ochrany*". V kontextu článku 17 nařízení poté žalovaný sice uznal, že na území České republiky se nachází přítel žalobkyně M. S., kterému zde byla udělena dne 6. 6. 2023 doplňková ochrana. Podle žalovaného se však nejedná o nejbližšího rodinného příslušníka podle článku 2 písm. g) první odrážky nařízení Dublin III. Žalovaný konkrétně uvedl: „*s panem M. S. neuzavřela výše jmenovaná manželství. Jak výše jmenovaná uvedla do protokolu o pohovoru ze dne 6. 4. 2023 trvá jejich vztah od měsíce února 2021, pár se seznámil na území České republiky. Pár nemá v péči nezletilé děti. Přítel je samostatný a ve svých potřebách soběstačný. Žádný z partnerů nevyžaduje zvláštní péči. Z výpovědi výše jmenované vyplývá, že vztah výše jmenované s panem M. S. v současné době není možné hodnotit jako dlouhodobý. Podmínka trvalosti vztahu uvedená čl. 2 písm. g není v případě výše jmenované naplněna*".

[4] Žalobkyně se obrátila s žalobou na Krajský soud v Hradci Králové (dále jen „krajský soud"). V ní zpochybnila především závěr žalovaného, podle něhož není splněno kritérium článku 9 nařízení Dublin III. Konkrétně namítla, že žalovaný nedostatečně posoudil její status coby rodinného příslušníka jejího druha. S ním má prokazatelně trvalý vztah, a tudíž ji lze považovat za rodinného příslušníka ve smyslu čl. 2 písm. g) tohoto nařízení. Žalovaný však nijak neodůvodnil, proč by vztah žalobkyně, jenž trvá déle než 2 roky a partneři spolu žijí ve společné domácnosti a plánují budoucnost, neměl být brán jako dlouhodobý. Rovněž v tomto směru nedostatečně zjistil skutkový stav. K prokázání trvalosti vztahu přitom žalobkyně doložila společné fotografie.

[5] Krajský soud žalobu zamítl rozsudkem ze dne 19. 10. 2023, č. j. 32 Az 5/2023 - 53. Napadené rozhodnutí neshledal nepřezkoumatelným. Dospěl přitom k závěru, že žalovaný postupoval správně, pokud rozhodl, že v souladu s článkem 12 nařízení Dublin III je příslušným státem k posouzení žádosti žalobkyně o mezinárodní ochranu Slovenská republika. Žalobkyně je držitelka oprávnění k pobytu vydaného Slovenskou republikou a ta souhlasila s převzetím žalobkyně na své území. V případě Slovenské republiky navíc nebyly zjištěny systémové nedostatky, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu v daném členském státě. Žalovaný se podle krajského soudu zabýval rovněž tvrzením žalobkyně ohledně trvalosti jejího partnerského vztahu. Krajský soud konkrétně poukázal, že žalovaný vycházel z výpovědi žalobkyně, která odpovídala na jeho

dotazy týkající se jejího přítele, zdravotního stavu, případné finanční či jiné závislosti jich obou. S tímto odůvodněním se krajský soud ztotožnil. Fotografie žalobkyně přitom odmítl sám provést jako důkaz, neboť ty žalobkyně mohla a měla předložit v řízení před správním orgánem. Žalobkyně totiž na závěr pohovoru k dotazu žalovaného, zda chce na podporu svých tvrzení doložit nějaké doklady, dokumenty či materiály uvedla, že nebude nic dokládat. Žalovaný tak postupoval správně a zjistil skutkový stav dostatečným a přezkoumatelným způsobem.

II. Kasační stížnost žalobkyně a vyjádření žalovaného

[6] Rozsudek krajského soudu napadá žalobkyně (stěžovatelka) v celém rozsahu kasační stížností. Její důvody spatřuje v § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s."). Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud (dále též jen „NSS") napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[7] Stěžovatelka namítá, že krajský soud se nedostatečně vypořádal s jejími žalobními námitkami. Především pominul, že byla dle článku 9 nařízení Dublin III oprávněna podat svoji žádost o mezinárodní ochranu na území ČR. Krajský soud a správní orgány se v tomto směru též nedostatečně vypořádaly s jejím určením jako rodinného příslušníka ve smyslu čl. 2 písm. g) nařízení Dublin III. K tomu blíže uvedla, že již od počátku ve správním řízení tvrdila, že od února 2021 žije v partnerském vztahu s jejím druhem, tedy že jejich vztah vznikl ještě před příjezdem stěžovatelky na území České republiky. Oba partneři spolu bydlí ve společné domácnosti. Již v době podání žádosti o mezinárodní ochranu tak partneři naplňovali definici čl. 2 písm. g) nařízení Dublin III, neboť šlo o *partnery žijící spolu v trvalém vztahu*. V době mezi právní mocí napadeného rozsudku krajského soudu a podáním kasační stížnosti navíc spolu partneři uzavřeli manželství. Krajský soud i správní orgán tak měly zkoumat povahu a trvalost vztahu, zvláště za situace, kdy vztah trval déle než 2 roky, a tudíž jej lze definovat jako dlouhodobý a trvalý. Nesprávný postup krajského soudu a žalovaného přitom vedl k nesprávnému závěru, že nemá být v případě stěžovatelky při určení příslušného státu postupováno podle článku 9 nařízení Dublin III.

[8] Žalovaný se ve svém vyjádření uvedl, že „*nadále trvá na správnosti jeho rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany ve všech jejích formách stěžovatelce, i na tom, že se dostatečně zabýval všemi skutečnostmi, kterými svou žádost o mezinárodní ochranu zdůvodnila. V rozhodnutí podrobně, dostatečně jasně, srozumitelně a v souladu s platným právem vyhodnotil její žádost o mezinárodní ochranu, a to po dostatečně zjištěném skutkovém stavu tak, v jejím případě důvody pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany neshledal*". Námitky stěžovatelky považuje za obdobné námitkám žalobním, a proto odkázal na své vyjádření k žalobě. Plně se přitom ztotožňuje s posouzením krajského soudu a navrhuje kasační stížnost zamítnout.

III. Právní posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud (dále také jen „NSS“) se nejprve zabýval splněním formálních podmínek kasační stížnosti. Konstatoval, že kasační stížnost je *přípustná*. Kasační stížnost je rovněž *přijatelná* ve smyslu § 104a s. ř. s., neboť v napadeném rozsudku krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení (vada nepřezkoumatelnosti), které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky. Napadený rozsudek proto NSS přezkoumal v mezích rozsahu kasační stížnosti a uplatněných důvodů. Přihlížel při tom k případným vadám, které by musel zohlednit i bez návrhu (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř s.).

[10] Kasační stížnost **je důvodná**.

[11] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu je nepřezkoumatelný. Stejně tak je nepřezkoumatelné i žalobou napadené rozhodnutí žalovaného, které navíc vychází z nesprávných východisek posouzení rodinného příslušníka žadatele o mezinárodní ochranu ve smyslu článku 2 písm. g) první odrážky nařízení Dublin III.

[12] Z ustálené judikatury NSS plyne, že má-li být rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být patrné, jaký skutkový stav vzal správní soud za rozhodný, jak uvážil o pro věc zásadních a podstatných skutečnostech, resp. jakým způsobem postupoval při jejich posuzování, proč považuje právní závěry účastníků řízení za nesprávné a z jakých důvodů považuje pro věc zásadní argumentaci účastníků řízení za lichou (rozsudky NSS ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 - 62, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 - 75, ze dne 21. 5. 2015, č. j. 7 Afs 69/2015 - 45). Povinnost řádným a přezkoumatelným způsobem odůvodnit rozhodnutí soudu přitom neznamená, že na každý argument strany musí být v odůvodnění rozhodnutí podrobně reagováno. Podstatné je, aby se správní soud ve svém rozhodnutí vypořádal se *smyslem žalobní argumentace*, tedy se stěžejními námitkami, což může v určitých případech konzumovat i vypořádání některých dílčích a souvisejících námitek (např. rozsudek NSS ze dne 24. 4. 2014, č. j. 7 Afs 85/2013 - 33).

[13] Obdobné nároky jsou kladeny i na přezkoumatelnost správních rozhodnutí. Z judikatury správních soudů plyne, že rovněž z odůvodnění správního rozhodnutí musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné, nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné, nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl a jakými úvahami se při svém rozhodování a hodnocení důkazů řídil (např. rozsudek NSS ze dne 16. 6. 2006, čj. 4 As 58/2005 - 65, či rozsudek NSS ze dne 19. 12. 2008, č. j. 8 Afs 66/2008 - 71).

[14] Napadený rozsudek krajského soudu těmto nároků nedostál. Ačkoli stěžovatelka v žalobě namítala nesprávné posouzení aplikovatelnosti článku 9 nařízení Dublin III, touto žalobní námitkou se krajský soud vůbec nezabýval. V bodě 27. napadeného rozsudku pouze citoval znění tohoto článku, aby následně v bodě 29. napadeného rozsudku zrekapituloval, že „*žalovaný dospěl k závěru, že na území členských států nepobývají žádné členové rodiny žalobkyně požívající mezinárodní ochranu*“. Správnost tohoto závěru nicméně i přes

výslovnou námitku žalobkyně krajský soud nijak nepřezkoumal. Jde přitom o žalobní námitku klíčovou, neboť kritérium rodinných vazeb podle článku 9 nařízení Dublin III se použije *přednostně* před kritériem oprávnění k pobytu podle článku 12 stejného nařízení, na jehož základě byla jako příslušná k provedení azylového řízení stěžovatelky určena Slovenská republika (srov. výslovně článek 7 odst. 1 nařízení Dublin III). Již z tohoto důvodu tak napadený rozsudek krajského soudu nemůže obstát.

[15] Za dostatečné posouzení této žalobní námitky nelze považovat ani vyjádření krajského soudu uvedené v bodě 35. napadeného rozsudku, pokud jde o stěžovatelkou namítanou trvalost vztahu s jejím partnerem pro účely jeho kvalifikace jako rodinného příslušníka stěžovatelky ve smyslu čl. 2 písm. g) nařízení Dublin III. Krajský soud se k této otázce vyjádřil výhradně v kontextu přezkumu závěru žalovaného učiněného ve vztahu k diskrečnímu ustanovení podle článku 17 nařízení Dublin III, nikoli k použitelnosti článku 9 tohoto nařízení. Odkázal navíc plně na odůvodnění uvedené v napadeném rozhodnutí, s nímž se ztotožnil. Sám totiž odmítl provést jako důkaz fotografie předložené stěžovatelkou, jež mají trvalost jejího vztahu s partnerem dokládat. Rozhodnutí žalovaného v této otázce přitom není z níže uvedených důvodů dostatečné, neboť vychází z nesprávných východisek pro posouzení rodinného příslušníka žadatele o mezinárodní ochranu ve smyslu článku 2 písm. g) první odrážky nařízení Dublin III.

[16] Napadený rozsudek krajského soudu je tudíž nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů.

[17] Rovněž žalobou napadené rozhodnutí nedostálo požadavkům přezkoumatelnosti kladeným citovanou soudní judikaturou. Žalovaný se sice k aplikovatelnosti kritéria podle článku 9 nařízení Dublin III v případě stěžovatelky vyjádřil na str. 5 odůvodnění svého rozhodnutí. Omezil se však pouze na obecné konstatování, podle něhož „[j]*ak vyplývá ze samotné žádosti o mezinárodní ochranu výše jmenované, na území členských států nepobývají žádní členové rodiny žadatelky požívající mezinárodní ochrany. Kritérium uvedené v čl. 9 Nařízení Evropského parlamentu a Rady není tedy v případě výše jmenované aplikovatelné*“. Tento svůj závěr tedy žalovaný nijak blíže neodůvodnil. Na str. 3 přitom předtím sám uvedl, že na území ČR pobývá přítel stěžovatelky, kterému *zde byla dne 6. 6. 2023 udělena doplňková ochrana*. V takovém případě je však s tímto závěrem *vnitřně rozporný* jeho následný a blíže neodůvodněný závěr o neaplikovatelnosti článku 9 nařízení Dublin IIII.

[18] To platí zvláště za situace, kdy žalovaný naplnění definice rodinného příslušníka podle článku 2 písm. g) první odrážky nařízení Dublin III v napadeném rozhodnutí dostatečným způsobem neposoudil. Obdobně jako krajský soud toto posouzení žalovaný učinil výhradně jen v rámci posouzení důvodů pro využití diskrečního ustanovení podle článku 17 nařízení Dublin III, nikoli tedy článku 9 tohoto nařízení.

[19] Samotné vyhodnocení otázky, zda partner stěžovatelky naplňuje definiční znaky rodinného příslušníka stěžovatelky, je navíc věcně *nesprávné*. Rodinným příslušníkem ve smyslu článku 2 písm. g) první odrážky nařízení Dublin III je *manžel či manželka žadatele nebo jeho nesezdaný partner či partnerka, se kterým/kterou žije v trvalém vztahu, pokud se k nesezdaným párům v právu nebo praxi dotčeného členského státu přistupuje podobně jako*

k párům sezdaným podle jeho právních předpisů o státních příslušnících třetí země. Žalovaný svůj závěr o nenaplnění definičních znaků založil na tvrzení, že vztah stěžovatelky a jejího partnera není *trvalý*. Svůj závěr však odůvodnil skutkovými zjištěními zkoumajícími nikoli trvalost vztahu, ale spíše otázku *závislosti*. Žalovaným v úvahu vzaté skutečnosti, jako je bezdětnost, samostatnost partnera v jeho potřebách, či nezávislost na zvláštní péči (srov. odůvodnění žalovaného citované v bodě [3] tohoto rozsudku) totiž ničeho nevypovídají o tom, zda vztah stěžovatelky a jejího partnera lze považovat za trvalý ve smyslu článku 2 písm. g) první odrážky nařízení Dublin III. Naopak tvrzení stěžovatelky, že je s partnerem již více než dva roky, nebyla relevantně vyvrácena. Žalovaný se nad to ani nijak nezabýval otázkou, zda se k nesezdaným párům v českém právu či praxi přistupuje podobně jako k párům sezdaných, jak článek 2 písm. g) první odrážka nařízení Dublin III vyžaduje.

[20] Napadené rozhodnutí žalovaného je tudíž nepřezkoumatelné pro vnitřní rozpornost a nedostatek důvodů, a to s ohledem na posouzení aplikovatelnosti článku 9 nařízení Dublin III a otázku naplnění definice článku 2 písm. g) první odrážky nařízení ze strany partnera stěžovatelky, které jsou však pro projednávanou věc zjištění klíčová.

[21] K právě uvedenému považuje NSS za nutné ještě závěrem připomenout, že předmětem dosud provedených řízení ve věci žádosti stěžovatelky o mezinárodní ochranu je výhradně posouzení otázky, jaký členský stát Evropské unie je k posouzení této žádosti *příslušný* podle jednotných pravidel stanovených v nařízení Dublin III. Vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti, v němž výslovně obhajoval svůj závěr o *nedůvodnosti* žádosti o mezinárodní ochranu samotné (citováno v bodě [8] tohoto rozsudku), jsou v tomto řízení poněkud překvapivé. K věcnému posouzení žádosti stěžovatelky o mezinárodní ochranu dosud nedošlo. NSS nepochybuje, že se jedná na straně žalovaného o prosté přehlédnutí při zpracovávání podání ke kasačnímu soudu, a nikoliv o úmysl jakkoli předurčit jeho případné budoucí věcné posouzení této žádosti.

IV. Závěr a náklady řízení

[22] Z výše uvedených důvodů NSS v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu (výrok I. tohoto rozsudku). Jelikož navíc v posuzovaném případě byly již v řízení před krajským soudem dány důvody pro to, aby bylo rozhodnutí žalovaného zrušeno, nevrátil NSS věc krajskému soudu k dalšímu řízení, neboť by při respektování názoru vysloveného v tomto rozhodnutí nemohl učinit nic jiného než rozhodnutí žalovaného zrušit. Nejvyšší správní soud proto podle § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 3 s. ř. s. sám zrušil rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení (výrok II. tohoto rozsudku). V dalším řízení náleží žalovanému znovu posoudit aplikovatelnost článku 9 nařízení Dublin III, jehož se stěžovatelka dovolává, a svůj závěr v tomto ohledu přezkoumatelným způsobem odůvodnit.

[23] Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval o návrhu stěžovatelky na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Ve věci samé bylo rozhodnuto bez zbytečného prodlení po nezbytném poučení účastníků řízení a obstarání dalších podkladů nutných pro rozhodnutí.

[24] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. rozhodne NSS v případě, že zruší podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí žalovaného, o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení u krajského soudu. Náklady řízení o žalobě a náklady řízení o kasační stížnosti tvoří v tomto případě jeden celek. Nejvyšší správní soud rozhodl o jejich náhradě (výrok III. tohoto rozsudku) na základě skutečností zřejmých ze spisu dle § 60 ve spojení s § 120 s. ř. s.

[25] Stěžovatelka měla v řízení úspěch, proto jí podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. přísluší vůči neúspěšnému žalovanému právo na náhradu nákladů řízení. Tyto náklady tvoří náhrada nákladů právního zastoupení advokátem, a to jak v řízení o žalobě, tak v řízení o kasační stížnosti. Pro určení výše nákladů spojených s tímto zastoupením se použije v souladu s § 35 odst. 2 s. ř. s. vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. Nejvyšší správní soud přiznal stěžovatelce náhradu nákladů řízení za celkem čtyři úkony právní služby, kterými jsou převzetí a příprava zastoupení [§ 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu], dvě písemná podání (žaloba a kasační stížnost) ve věci samé [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] a účast na jednání před soudem [§ 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu]. Za každý účelně vynaložený úkon právní služby náleží stěžovatelce mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d), ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu], která se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Celkem tak za jeden úkon právní služby připadá částka 3 400 Kč. Jelikož právní zástupce stěžovatelky k výzvě soudu nedoložil, zda je plátcem daně z přidané hodnoty, a současně tato skutečnost není ani zřejmá ze spisu, nebyla náhrada nákladů právního zastoupení navýšena o částku, která této dani odpovídá. Stěžovatelce tudíž na náhradě nákladů řízení náleží celkem částka 13 600 Kč. Žalovaný je povinen tuto částku zaplatit do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce stěžovatelky.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. ledna 2024

Michal Bobek
předseda senátu